

Анкета для визначення обдарованості

Інструкція: „Зараз Ви уважно будете слухати твердження, і якщо воно Вас стосується, то ставите „+“ біля відповідного номера”.

Результати заносяться у таблицю.

1	8	15	22	29	36
2	9	16	23	30	37
3	10	17	24	31	38
4	11	18	25	32	39
5	12	19	26	33	40
6	13	20	27	34	41
7	14	21	28	35	42

1. Мені дуже подобається спостерігати, міркувати, порівнювати, шукати причину подій і явищ.
2. Мені легко вдається запам'ятувати, вивчати вірші, виразно їх рекламиувати.
3. Я дуже люблю придумувати нові ідеї, фантазувати.
4. Мені дуже подобається організовувати забави, ігри, розваги з друзями.
5. Я маю багату уяву. Люблю малювати, оформляти газети і стіннівки.
6. Мені дуже подобається займатися улюбленим видом спорту, танцями.
7. Я часто відчуваю, як треба повестися правильно в тій чи іншій ситуації.
8. Я люблю вчитися самостійно, здобувати додаткові знання.
9. Я уважний. Мені легко вдається дотримуватись правил.
10. Я часто приймаю незвичні, нестандартні рішення.
11. Гадаю, що зміг би впоратися з обов'язками старости класу.
12. Мені подобається брати участь у художніх виставках, конкурсах.
13. Я намагаюсь не пропускати конкурсів, спортивних змагань
14. Я дуже чутливий до несправедливості, навіть, якщо це мене не стосується.
15. Я володію великим обсягом інформації. Маю багатий словниковий запас.
16. Я є досить спостережливим. Мені вдається легко відтворити побачене й почуте.
17. Мені легко вголос висловити свою думку, навіть якщо вона суперечить загальноприйнятій.
18. Я легко знаходжу спільну мову з людьми, вмію переконати їх, повести за собою.
19. Я люблю слухати музичні передачі, грati на музичних інструментах.
20. Я цікавлюся спортивними подіями щодня.
21. Мені подобається допомагати людям, піклуватися про них.
22. Я дуже допитлива людина. Мене вабить невідоме. Дружу з енциклопедіями
23. Мені легко вирішувати нові задачі відомими методами.
24. Я часто звертаю увагу на те, чого не помічають інші.
25. Мені подобається давати доручення і домагатися їх виконання.
26. Я людина з високими естетичними цінностями. Залюбки відвідую

музеї, концерти, театри та кінотеатри.

27. Я систематично займаюся спортом, відвідую гуртки, секції.

28. Я поважаю себе і кожну людину, яка живе на Землі.

29. Мені подобаються інтелектуальні передачі ("Найрозумніший", „Еврика") і я хотів би стати їх учасником.

30. Активна робота на уроці, виконання домашніх завдань забезпечують мені високі бали в школі.

31. У моїй голові легко народжується багато думок і версій з будь-якого приводу.

32. Мені легко вдається пояснити іншим, що і як треба робити.

33. Мені легко вдається перевтілюватися. Я зміг би бути, автором.

34. Після занять спортом чи танцями я завжди маю добрий настрій.

35. Я вмію радіти за своїх друзів. Мені приємно привітати навіть суперника з перемогою.

36. Я захоплююся людьми, які багато знають і розумію, що досягли вони цього власною працею.

37. Мені подобається за допомогою вчителів відкривати нове, пізнавати невідомі сторони світу, що мене оточує.

38. Я ніколи не чекаю дозволу чи вказівки для того, щоб почати виконувати улюблену справу.

39. Мені легко вдається переконати інших, що моя ідея краща і корисніша.

40. Мені подобається спостерігати за танцювальними конкурсами, відвідувати танцювальний гурток самому.

41. Я впевнений, що заняття спортом чи танцями зміцнюють мое здоров'я, покращують мій зовнішній вигляд.

42. Я не сприймаю глузувань і насмішок над іншими.

Після заповнення таблиці дітям пропонується методика „Незакінчені речення“.

Інструкція: „Не роздумуючи довго над варіантами, запишіть продовження речення, початок якого звучить так...“

1. Улюбленим моїм заняттям є...

2. Найближчим часом я хочу розвинути в собі

3. Моїм родичам подобається, коли я... .

4. Я люблю себе...

Обробка результатів

Твердження першого рядка стосуються загальноінтелектуальних здібностей, схильності до самостійного добування знань.

У другому рядку об'єднані твердження щодо конкретно академічних здібностей, якостей дитини, які дозволяють їй добре вчитися з допомогою викладача. “

Твердження третього рядка стосуються творчих здібностей.

У четвертому рядку об'єднані твердження щодо лідерських якостей.

Твердження п'ятого рядка дають змогу виявити мистецькі нахили.

У шостому рядку запропоновано твердження для виявлення психомоторних здібностей (спортивних).

Твердження сьомого рядка - для виявлення духовного потенціалу.

Позитивні відповіді у кожному рядку сумуються і максимальне значення для окремої дитини свідчить про наявність тієї чи іншої здібності у неї.

Обговорення результатів з учнями ведеться шляхом виготовлення карти класу.

Діти на великому аркуші паперу малюють межі „країни свого класу”. Вона містить 7 областей за назвами здібностей, які досліджувалися. Учні, у яких виявлено певні здібності, вклеюють чи вписують своє ім'я та прізвище у відповідну область.

При подальшому обговоренні з'ясовуються такі питання:

Чи задумувались ви колись про свої здібності?

Для чого людині даються здібності?

Як треба ставитися до своїх здібностей?

Які здібності ви хотіли б розвинути в собі?

Що таке талант?

Як можна розвивати свій талант?

Отже, обдарованість чи талановитість у основі своїй обов'язково включає наявність здібностей. Але для досягнення результату лише цього замало. Дитина мусить мати мотивацію, внутрішню потребу займатися певною справою, творчий підхід і самостійність.

Тому з батьками на батьківських зборах за результатами методики „Незакінчені речення” з'ясовується:

1. Що нового вони довідалися про свою дитину, її здібності, уподобання.
2. Наскільки співпадають дитячі захоплення і можливості з батьківськими вимогами і бажаннями.
3. Рівень самоприйняття дитини в даний час.

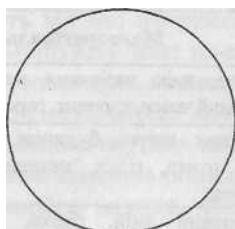
Для стимулювання творчої активності дитини батьки одержують пам'ятку.

Пам'ятка для батьків

1. Щодня глибше пізнавайте свою дитину. З'ясуйте її сильні й слабкі сторони. Спираючись на те, що дитина вміє робити добре - підтримайте її у вдосконаленні інших вмінь і навиків.
2. Забезпечте дитині максимальну самостійність у вирішенні завдань. Не давайте прямих вказівок щодо виконання. Хваліть за незалежність, творчість і доведення справи до кінця.
3. Не критикуйте за помилки, що трапляються в процесі навчання. Допоможіть зрозуміти причину і похваліть за активність.
4. Не стримуйте ініціативу дитини.
5. Всіляко стимулюйте творчість, пошук різних варіантів вирішення питань.

Режим дня учня

(до батьківських зборів) **Діаграма типового дня учня.**

Скільки часу іде на сон?

Шкільні заняття?

Хатню роботу?

Спілкування з друзями?

Перегляд телепередач?

Спілкування з родиною?

Самотність?

Інше?

Чи всі сектори ви відмітили на діаграмі?

Чи сума годин становить 24?

Чи знаєте ви де зараз ваша Дитина?

Чи знаєте ви друзів вашої дитини?

Чи впливаєте ви на вибір друзів?

Які предмети вашій дитині знадобляться у подальшому житті? Ваші пропозиції і побажання.

Анкета для батьків для визначення здібностей дитини

За допомогою цієї анкети, що містить дослідження різних спеціальних здібностей, ви можете з'ясувати, якими з них володіє ваша дитина. Нижче перераховано вісім галузей, у яких дитина може виявити свої таланти, і подано їх характеристики.

Як користуватися анкетою

1. Уважно прочитайте запитання.
2. Дайте оцінку кожній з якостей у балах (за 5-балльною системою):
5 балів — така якість сильно виражена у вашої дитини;
4 бали — виражена вище середнього;
3 бали — виражена середньо;
2 бали — слабо виражена;
1 бал — зовсім не виражена.
3. Підсумуйте бали за всіма якостями у межах кожної з галузей. Загальну кількість набраних балів у межах кожної галузі розділіть на кількість запитань у цій галузі.
4. Спробуйте скласти графічне зображення здібностей вашої дитини. Для цього на горизонтальній осі позначте вісім галузей здібностей, на вертикальній відзначте отриманий для кожної з них середній бал. Ви отримаєте ламану лінію — профіль здібностей вашої дитини.

Ця анкета — своєрідна опорна схема для спостережень за дитиною. Запропоновані характеристики здібностей допоможуть вам проаналізувати її поведінку, розумовий і фізичний розвиток. Звісно, анкета не вичерпuje всіх особливостей поведінки дитини, тому, за необхідності, додайте власні характеристики її здібностей.

Здібності до заняття науковою діяльністю

1. Висловлює думки точно (в усній або письмовій формі).
2. Читає книги, науково-популярні видання, дещо випереджаючи своїх однолітків;
3. Здатна розуміти абстрактні поняття, установлювати взаємозв'язки, узагальнювати.
4. Володіє сенсомоторною координацією (відмінно фіксує те, що бачить, і чітко записує те, що чує).
5. Після уроків полюблєє читати науково-популярні журнали і книги.
6. Не сумує, якщо проект або нова ідея не підтримані вчителями, батьками або якщо її

експеримент не вдався.

7. Намагається з'ясувати причини і сенс подій.
8. Проводить багато часу над створенням власних «проектів»: конструюванням, побудовою, збиранням.
9. Любить обговорювати наукові події, винаходи, часто замислюється над цим.
10. Пластична і відкрита до всього нового, не зациклюється на старому. Любить випробовувати нові способи розв'язання життєвих проблем, не використовує вже випробувані варіанти, не боїться нових спроб, завжди перевіряє нові ідеї та може від них відмовитися лише після експериментальної перевірки.

Разом: _____

Музичні здібності

1. Дуже швидко і легко відгукується на ритм і мелодії, завжди вслуховується в них.
2. Добре співає.
3. У гру на інструменті, в пісню або танець вкладає багато енергії та відчуттів.
4. Любить музичні записи. Прагне піти на концерт або туди, де можна послухати музику.
5. У співі або музиці передає відчуття, свій стан.
6. Вигадує оригінальні, власні мелодії.
7. Добре грає на якому-небудь інструменті.

Разом: _____

Технічні здібності

1. Добре виконує завдання з ручної праці.
2. Цікавиться механізмами і машинами.
3. Захоплюється конструюванням машин, приладів, авіамоделей, поїздів, радіоприймачів.
4. Може легко полагодити зіпсовані прилади, використовувати старі деталі для створення нових виробів, іграшок, приладів.
5. Знається на «прихмах» механізмів, любить загадкові поломки і запитання на «пошук».
6. Любить малювати креслення та ескізи механізмів.
7. Читає журнали і статті про створення нових машин і механізмів.

Разом: _____

Літературна обдарованість

1. Може легко побудувати розповідь, починаючи із зачину і завершуючи розв'язанням якого-небудь конфлікту.
2. Доповнює чимось новим і незвичайним, коли розповідає про знайоме і відоме всім.
3. Дотримується лише необхідних деталей у розповідях про події, усе неістотне відкидає, залишаючи найголовніше й найхарактерніше.
4. Розповідаючи про щось, уміє дотримуватися обраного сюжету, не втрачає основної думки.
5. Обирає в своїх розповідях такі слова, що добре передають емоційний стан героїв, їх почуття.
6. Уміє передавати деталі, що важливі для розуміння подій, і в той же час притримується основної лінії подій, про які любить розповідати.
7. Любить писати розповіді та вірші.
8. Змальовує в розповідях своїх герой живими, передає їх почуття, настрій, характер.

Разом: _____

Артистичні здібності

1. Легко перевтілюється в іншого персонажа, людину тощо.
2. Розуміє і добре змальовує конфлікт, коли має можливість розіграти певну драматичну ситуацію.
3. Передає почуття мімікою, жестами, рухами.
4. Прагне викликати емоційні реакції у інших людей, коли про щось із захопленням розповідає.
5. Легко передає почуття й емоційні переживання.

6. Змінює тональність і тембр голосу, якщо змальовує іншу людину.

7. Цікавиться акторською грою.

Разом: _____

Здібності до спорту

1. Енергійна і справляє враження дитини, яка потребує великого обсягу фізичних рухів, щоб почувається щасливою.
2. Любити брати участь у спортивних іграх або змаганнях.
3. Постійно досягає успіху в якому-небудь виді спорту.
4. Бігає швидше за всіх у класі.
5. Краще за інших координована в рухах, рухається легко і граціозно.
6. Любити ходити в походи, грati на відкритих спортивних майданчиках.
7. Уважає за краще проводити вільний час, граючи в хокей, баскетбол, теніс, футбол тощо.

Разом: _____

Інтелектуальні здібності

1. На заняттях все легко і швидко схоплює.
2. Має відчуття здорового глузду і використовує знання в практичних повсякденних ситуаціях.
3. Добре і зрозуміло міркує, не плутається в думках.
4. Відчуває зв'язок між однією подією та іншою, між причиною і наслідком.
5. Добре розуміє недомовлене, здогадується про те, що часто прямо не висловлюється дорослим, але мається на увазі.
6. Установлює причини вчинків інших людей, мотиви їхньої поведінки.
7. Швидко запам'ятує почуте або прочитане без спеціального заучування, не витрачає багато часу на повторення того, що потрібно запам'ятати.
8. Знає багато про проблеми і події, про які її однолітки і не здогадуються.
9. У дитини багатий словниковий запас, вона легко користується новими словами, точно висловлює свою думку.
10. Любити книги, що зазвичай читають не однолітки, а діти, старші на один—два роки.
11. Виконує складні завдання, що вимагають розумових зусиль.
12. Ставить багато запитань. Цікавиться багато чим і часто запитує про це дорослих.
13. Випереджає однолітків у навченні на рік або два (тобто реально повинна б навчатися у Старшому класі, ніж навчається зараз). Часто нудьгує на уроці через те, що навчальний матеріал вже добре знайомий їй із книг, журналів, розповідей дорослих.
14. Оригінально мислить і пропонує несподівані відповіді, рішення.
15. Дуже сприйнятлива, спостережлива, швидко реагує на нове і не сподіване.

Разом: _____

Художні здібності

1. На її малюнках — різноманітність предметів, ситуацій, людей (відсутнія одноманітність у сюжетах).
2. Серйозно ставиться до творів мистецтва. Ставить вдумливою і дуже серйозною, коли бачить гарну картину, незвичайну скульптуру, красиво і художньо виконану річ.
3. Оригінальна у виборі сюжету, складає своєрідні композиції з кольорів, малюнків, каменів тощо
4. Завжди готова використовувати який-небудь новий матеріал для виготовлення іграшки, картини, малюнка, композиції, у будівництві на ігровому майданчику, в роботі з ножицями, клеєм.
5. Коли має вільний час, то охоче малює, ліпить, створює речі, що мають художнє значення (прикраси для будинку, одяг тощо).
6. Малює і ліпить для того, щоб висловити свої почуття і настрій.
7. Цікавиться творами мистецтва, створеними іншими людьми. Може висловити власну

оцінку, намагається відтворити те, що їй сподобалося, у своєму малюнку або в зробленій власноруч іграшці, скульптурі.

8. Любить працювати з пластиліном, глиною, що дають можливість змальовувати побачене в трьох вимірах.

Разом: _____